

ASOCIJACIJA XY

DONATOR: **Global Fond**

PRIMARNI PRIMATELJ SREDSTAVA: **UNDP**

LOKACIJA IMPLEMENTACIJE: **Bosna i Hercegovina**

VRIJEME IMPLEMENTACIJE: **2007 - 2010**

IMPLEMENTACIONA AGENCIJA: **Asocijacija XY**

Naziv projekta:

“Povećanje IEC/BCC obrazovanja o prevenciji među ranjivim populacijama” u okviru programa Globalnog fonda “Državni koordinirani odgovor na HIV/AIDS i tuberkulozu u ratom razrušenom i visoko stigmatiziranom okruženju”

O projektu

Bosna i Hercegovina je zemlja sa niskom prevalencom HIV-a (ispod 1%). U okviru nacionalne strategije za prevenciju HIV-a, Bosna i Hercegovina ima za cilj održati isti postotak infekcije u periodu od 5 godina (2007 – 2011). U skladu sa ovom strategijom kreiran je program pod nazivom „Državni koordinirani odgovor na HIV/AIDS i tuberkulozu u ratom razrušenom i visoko stigmatiziranom okruženju“ za čiju je Rundu 5 BiH dobila finansijska sredstva od strane Global Fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije od 2007-2011 godine.

Program je fokusiran na prevenciju među ranjivim populacijama i smanjenje stigme i diskriminacije osoba koje žive sa HIV-om.

Dio ovog državnog programa je i projekt „Povećanje IEC/BCC obrazovanja o prevenciji među ranjivim populacijama u BiH“ koji se implementira od strane UNDP-a kao primarnog primatelja sredstava te partnera iz nevladinih organizacija i javnih ustanova/institucija iz cijele Bosne i Hercegovine.

Asocijacija XY u partnerstvu sa drugim organizacijama sprovodi ovaj projekt čiji je glavni cilj prevencija HIV-a među ranjivim populacijama i smanjenje stigme i diskriminacije prema osobama koje žive sa HIV-om u našoj zemlji.

Jedna od ciljnih grupa obuhvaćenih ovim projektom su osuđena lica u kaznenopopравnim zavodima u Federaciji BiH. Obzirom da osuđena lica žive u vrlo specifičnim uslovima u povećanom su riziku da dobiju neku krvlju prenosivu infekciju, tuberkulozu ili neke druge hronične bolesti te da njihovo mentalno zdravlje bude narušeno.

Asocijacija XY je 2008. godine, kao doprinos ovom projektu, obezbijedila testiranje na spolno i krvlju prenosive infekcije među osuđenim licima gdje se i pokazala njihova ranjivost na ove infekcije. Od ukupnog broja testiranih, 15% osuđenika je bilo pozitivno na neku od infekcija, a najčešće su to bili viralni hepatitisi. Uzmemo li u obzir činjenicu da zatvorski sistemi trenutno nemaju mogućnosti da kontinuirano rade na zaštiti i prevenciji i da se suprotstave ovom problemu, uloga nevladinih organizacija, u ovom slučaju Asocijacije XY, veoma je značajna, kako za poboljšanje kvalitete života osoba koje imaju neku od infekcija tako i u kontekstu prevencije novih slučajeva infekcija. Programi prevencije koje sprovodi Asocijacija XY su fokusirani ne samo na osuđena lica nego i na zavodsko osoblje koje također dolazi na edukativne sesije za osuđena lica gdje treneri prave osvrt i na profesionalni rizik, te daju smjernice kako taj rizik otkloniti, ili svesti na minimum.

Svrha i aktivnosti projekta:

Projektne aktivnosti se od početka projekta sprovode među osuđenim osobama u kaznenopopравnim zavodima Sarajevo, Igman, Ustikolina i Zenica a od 2010. godine i u KPZ Mostar. Radi se o edukativnim sesijama koje imaju više ciljeva, i to:

- **Povećati nivo informiranosti i znanja o HIV-u i drugim spolno prenosivim infekcijama među osuđenim licima**
- **Olakšati pristup zaštitnim sredstvima i informativno-edukativnim brošurama**
- **Smanjiti stigmatu i diskriminaciju prema osobama koje žive sa HIV-om ili drugim infekcijama**
- **Smanjiti prevalencu koinfekcija**
- **Poboljšati kvalitet života osuđenih lica**

Asocijacija XY kontinuirano izrađuje i unapređuje edukativne module namijenjene za preventivni rad sa osuđenim licima kako bi isti bili interaktivni, zanimljivi i prilagođeni potrebama ove populacije. Moduli sadrže preko 30 tema iz šire oblasti prevencije HIV-a i drugih spolno prenosivih infekcija. Zbog toga su edukativne sesije koje se svakog mjeseca sprovode u navedenim kaznenopopравnim zavodima u Federaciji BiH dinamične i fleksibilne, o čemu u prilog govori činjenica da se učesnicima sesija na licu mjesta nudi izbor tema o kojima žele da razgovaraju.

Važan segment edukativnih sesija koje sprovode treneri Asocijacije XY predstavlja podizanje svijesti osuđenih lica o važnosti zaštite seksualnog i reproduktivnog zdravlja te njihovoj ulozi u tom procesu. Kada se ovim putem osuđenim licima obezbijedi edukacija, tačna, prilagođena i pravilno usmjerena informacija, velika je mogućnost da se utiče na pozitivnu promjenu u smislu prakticanja manje rizičnih oblika ponašanja.

Ovo što radi Asocijacija XY od velike je koristi za nas u zatvoru zato što većina nas izlazi na dopuste gdje se pojedinci izlažu određenim rizicima, a ovo što u zatvorima učimo govori o tome kako da se zaštitimo. Sesije XY-a govore o tome kako da se zaštitimo u toku izdržavanja naših kazni. Voljeli bismo da XY radi besplatno testiranje na HIV i Hepatitise ovdje.

Učesnik sesije u KPZ gdje Asocijacija XY sprovodi preventivne aktivnosti

Dostignuća:

Intenzivan preventivni rad sa osuđenim licima

Sprovođenje edukativnih sesija među populacijom osuđenih lica Asocijacija XY je započela još u 2007. godini, a taj rad je nastavljen i u prošloj godini. Maksimalan broj osuđenika na jednoj sesiji je 25, no zbog interesa učesnika u pojedinim zatvorima ovaj broj bude malo veći. Do kraja decembra 2010. našim edukativnim sesijama prisustvovalo je **728** osuđenih lica.

Podrška odgovornog osoblja KPZ i saradnja sa zavodskim policajcima

Važno je istaći punu podršku koju smo dobili od odgovornog osoblja KPZ Sarajevo i Igman, KPZ Mostar i KPZ Zenica te zainteresiranost direktora da u zdravstvenom segmentu obezbijede što bolje uslove života i boravka svojih štićenika. Pored izuzetne saradnje sa osobljem ovih zavoda važno je istaknuti i individualni interes zavodskih policajaca za naše teme a koji je evidentan na svim sesijama na kojima se zavodski policajci nerijetko i aktivno uključuju u implementaciju istih u vidu interakcije sa trenerima i ostalim učesnicima.

Testirane osuđene osobe na Hepatitis C i HIV

U periodu od 01.10.2008. do 28.02.2009. je testirano – **260 lica (38 HCV + / 1 HIV +)**.

Distribuirani edukativni materijali i kondomi

Kontinuirano se vršila raspodjela edukativnih materijala i kondoma među osuđenim licima.

Preporuke

- **Uključivanje osuđenih lica u sprovođenje preventivnih aktivnosti**
- **Intenzivniji rad sa zavodskim policajcima i ostalim zavodskim osobljem**
- **Stalne adaptacije edukativnih modula i materijala kako bi se adekvatno odgovorilo na potrebe osuđenih lica u svim KPZ u FBiH**
- **Kreiranje dodatnog, specifičnog edukativnog materijala za osuđena lica i zavodske policajce te drugo osoblje KPZ**
- **Povećati broj edukativnih sesija u KPZ kako bi se omogućio kontinuitet**
- **Uvođenje usluga savjetovanja i testiranja na HIV, Hepatitis B i C (DST) u KPZ**
- **Uvođenje usluga savjetovanja osuđenih lica**
- **Obezbjeđivanje paketa post ekspozijske profilakse u cilju pojačavanja mjera profesionalne zaštite**

Zaključak

Značajno je napomenuti da se ovaj projekt ne završava u oktobru 2011. godine okončanjem Runde 5 Programa Global fonda za Bosnu i Hercegovinu već se njegova implementacija nastavlja narednih pet (5) godina do 2015. Naime, BiH je aplicirala i dobila sredstva za sprovođenje naredne runde ovog programa (Runde 9) što govori o značaju ovih aktivnosti u kojima učestvuje i Asocijacija XY.

Danijela Ozme 12 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: 033 260 615 Fax: 033 260 617

E-mail: bhfpa.xy@bih.net.ba

www.xy.com.ba